

Vtorek, četrtek in soboto izhaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na dom

za vse leto 8 g. — k,
" pol leta 4 " — "
" četrť " 2 " 20 "

Po pošti:

za vse leto 10 g. — k
" pol leta 5 " — "
" četrť " 2 " 60 "

Vredništvo in opravišstvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniła:

Za navadno trisopno vrsto se plačuje:
6 kr. če se tiska 1krat,
5 " " " " 2krat,
4 " " " " 3krat.
veče pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek se plačati kolek (štampelj) za 80 kr.

Izv. telegram „Sl. Nar.“

V Trstu 8. avg.

Kubedski tabor v Istri je zbral nad 5000 ljudi vseh stanov; zborovalo se je v najlepšem redu; vse točke so bile soglasno sprejete. Tabor je ljudstvu v pravem pomenu odprl oči in ga navdušil za narodna načela.

Pravoslavna slov. stolica na graškem vseučilišču.

„Kar sta „Slov. Nar.“ in za njim tudi „Nov.“ rekli o „milodaru“, kateri se je nam Slovencem dal s tem, da sme privaten docent na graški univerzi (to se ve razen komaj imena vredne kolegijine od kraja brezplačno) tradirati odlomke pravoslovja, — prinesli so dunajski listi.“ „Fremdenblatt“, kateri zelo po Potockem diši in za dober denar njegovo „spravi prijazno“ politiko zagovarja, je te slovenske glasove prinesel kot mal članek: „koncessionen an die Slovenen“ in se nekako počudil, da nismo Slovenci kar na obraz pali in iz globočine svoje duše blagovoritelnega očeta Potockega in njega pomočnika štajerskega gospoda Stremayerja prehlavili. — Po moji misli sta slovenska lista še premalo zavrgla vrednost te „koncesije“. Zakaj kmalu boste videli jasno namen, s katerim se je nam to vrglo. Kader se bomo pravično pritoževali, vselej se nam bo ta problematična stolica očitala in rekalo se bode: kaj hočete, glejte celo to smo vam dali, vse imate! Štajerske Slovence bo vlada na vse načine nemčila v ljudskih šolah, in v nižjih ter višjih gimnazijah bodo vse narodno slovensko gibanje, ves razvoj slovenščine pisano gledali in zatirali, kakor do zdaj. Ako bodo naši poslanci interpelacije in peti-

*) Kakor se zdaj kaže, profesorji ne bodo brezplačno tradirali. Vide „razne stvari.“ Vredn.

ciji proti temu stavili. — kazalo se bode na to slovensko stolico, katero bodo rabili kakor torbo na naša usta. Naredili so podobno tistim ciganom, ki so otrokom lepe reči kazali, za hrptom jim pa od štarišev varstvo izročeno hišo — okradli. — Nemškujóče ljudske šole, nemške gimnazije za Slovence vrhu tega pa nekaj slovenke više šole, to je anomalija. To nenaturnost pa vlada hoče, da bi naše tirjatve „ad absurdum“ pritirala!! — Vlada je nam tedaj s tem hotela kos vreči, da bi zahvalnost dobila. To bi jej gotovo dali, iskreno in srčno, ko bi dejanske razmere ne učile nas, da nam hočejo samo jezik zavezati. Jaz se zeló bojim, in naši možje morajo na to pripravljeni biti, da se bo to tudi poskušalo in morda — z navideznim vspehom! Kako?

Meni ni znano, da bi se bil kateri slovenski dober jurist že oglasil za slovensko predavanje. Prav mnogo jih nimamo, dobrih juristov, a nekoliko jih je vendar, kateri so zmožni slovenski tradirati. Ni dvombe, da bi se za slovensko učilišče, ako bi se osnovalo, s časom dobile moči, dvomno pa se meni zdi, da bi jih posebno bilo za graško univerzo, kjer bode imel vsak Slovenec ne gotovo stanje. Zdaj ko je komaj še le advokatura prosta postala, talentiran jurist najde kot advokat še lepo prihodnost in neodvisnost. Ali ga bode pač vleklo v nemški Gradec, kjer med nemškimi kolegi ne bode nikoli našel prijateljev? ali ga bode vleklo kot privatni docent za „božji lon“ učiti, potem čez dolgo postati „ausserordentlicher“, in na vagi biti, da en nov Hasner pride in naredbo, katero smo v „Wien. Ztg.“ brali, iz kacega vzroka koli ob veljavo dene? — Te in enake pomisleke bode lahko imel ta in oni naših juristov, ali pa — vsi, ker vlade so tako pridno in po očetovsko za nas skrbele, da nihče nič ne verjame in in ne zaupa. Tacih mož pa, kateri bi šli služiti svetemu altarju vednosti, pa seboj prinesli pleče in gnjat,

ki za svečenika pade od oltarja, od našega preubozega naroda tirjati, je krivica. Saj jih še drugi narodi nimajo. Tako se lahko zgodi, da se ne bode noben pravdoslovec hotel za slovensko predavanje žrtvovati, in stolica ostane — prazna. Najbrž Stremayer na to tudi špekulira, najbrž bode vlada tudi tako kako za to skrbela t. j. nič skrbela za profesorja, če že kandidatu ne bode moraličnih ovir delala. In potem se nam bode večno očitalo in kazalo, da nam ničesa treba ni, ut figura docet.

Tist slovenski pravoslovec, kateri bode hotel pod temi razmerami polastiti se slovenski vednosti na korist in sebi na slavo tega kosa dane nam pravice, zadobil si bode veliko zaslugo za nas, ker držati se nam je pravila v politiki, vsako ped polja, ki ga nasprotnik mora odstopiti, takoj v posest vzeti. Kaj se pravi „beati possidentes“, to naše nemškutarstvo ve, in mi britko čutimo, ki nič nimamo.

Tabor v Bistrici pri Pliberku.

(Konec.)

Ko se peljemo na taborišče, v krasno bistričko dolino, nas ljudstvo že povsod po cesti čaka, možnarji so pokali, iz dreves so mnogobrojne zastave vihrale. Taborišče je bilo na obrežji velikega skalnatega brega Peče, na lepem posestvu premožnega in narodnega tamšnjega posestnika g. Kravta, očeta tega tabora, kakor prvega narodnega vzbujevalca v tem okraji. Jako nas je zanimalo, ko nam je razlagal, kako je on sam in njegova okolica narodna postala. „20 let že čitam slovenske časnike, izposojeval sem jih tudi sosedom, in tem je čitanje časnikov in slovenskih knjig po časi tudi potreba postala, tako so se za nek čas ti sami na časnike naročili, in v društvo sv. Mohora vpisali, in bolj so ljudje začeli slovenske časnike in bukve čitati, bolj

Listek.

Dobrovski.

Novela.

(Svobodno po Aleksandru Puškinu, J. J.)

(Dalje.)

Osmo poglavje.

Na prazničen dan je prišla velika množina gostov. Ob devetih je bila maša v novi cerkvi, katero je bil dal Trojekurov zidati. Po maši, kjer sta bila Trojekurov in njegova hči predmet občudovanja vsem očem, zbere se ves roj gospodov in gospá v gradu.

V jedilni sobi je bilo pogrtno za osemdeset gostov. Ciril Petrovič koraka prvi k svojemu prostoru, za njim gospé, ki se s skrbnim ozirom na prednosti po sedežih razvrsté s pomenljivimi obrazi, a deklice se vretijo in — nasproti možem — kakor boječa čeda belih ovac, vse vkup vsedejô. Na konci mize sede Deforges tik malega Saše.

Strežaji so delili jedi okrog in Ciril Trojekurov je pregledoval svojo veliko družbo in vžival veselje hišnega gospodarja. Začuje se drdranje prišlega voza na dvorišči. „Kdo je to?“ vpraša gospodar. Služabnik pride naznaniti, vrata se odpro in — gospod Anton Pafnutič, debel mož 50 let z debelim pikastim obrazom se privali v sobano. Na desno in na levo se priklanja, smehlja in jeclja opravičevanjske fraze.

Ciril Petrovič vpije: „prosim lepo, Anton Pafnutič,

vsedi se k meni in razloži nam, zakaj te k naši maši ni bilo in zakaj tako pozno prideš k obedu. To ni tebi podobno, sicer si vselej pobožen mož in ješ rad kaj dobrega.“

„Prosim za zamero“ reče Pafnutič. „Pri vozu se mi je na sredi pota včeraj sóra zlomila; predno mi je kovač v bližnji vasi popravil jo, je bil mrak. Po bližnjem potu čez Kistenovski gozd se nisem upal več voziti, moral sem torej ovinek narediti.“

„He, he,“ norčuje se gospodar „videti je, da nisi velik junak; česa se imaš pa bati?“

„Ej — tist Dobrovski? Predno si človek misli, ima ga že v krempljih. On vsacega oskube in mene bi na meh odrl, ko bi me dobil.“

„Zakaj pa baš tebe posebno, bratec“ vpraša Trojekurov.

„I pravda z ranjcem njegovim očetom?“ mrmra Pafnutič malo bolj tiho. „Jaz sem po dolžnosti in vesti razsodil, da je Kistenovka vaše milosti ne pa njegova last. Bog mu daj nebesa, stari mi je obljubil, da se maščuje nad menoj in mladi Dobrovski si je gotovo to obljubo zapomnil. Do zdaj mi je kaščo enkrat spraznil, hvala bogu, v hišo ga ni bilo.“

„V hiši bi lepo delo imel,“ smehlja se Trojekurov. „Rudeča škatlja je tako polna, da bo počila.“

„Ni mnogo ne, nekaj je bilo.“

„Molči no, saj te poznamo; kam bi bil ti dejal? Nikomur ničesa ne daš, svoje kmete dereš, pa grabiš vkupe.“

Potem se obrne Trojekurov k okrajnemu glavarju, ki je prav blizu Deforges-a sedel. „No, gospod glavar, pokaži svoj pogum, vjemi Dobrovskega.“

Nagovorjeni je bil v zadregi in je ponižno dejal: „Bomo storili, kar se bo dalo, vaša eksclenca!“

„Hm! Kar se bo dalo — kar se bo dalo — že dolgo delate, a vendar ni nič iz tega.“

„Čista resnica je to, eksclenca“ reče glavar ves zmešan. Gosti se hrohotajo.

„Kaj se pa čuje o Dobrovskem? Kje so ga nazadnje videli?“ vpraša gospodar proti vsej družbi obrnen.

„Pri meni je bil, Ciril Petrovič“ oglasi se udova Globova „in je zadnjo sredo pri meni kosil.“

Vsi se k njej obrnejo in prosijo naj vso zgodbo pové.

„Najprej je zapomniti,“ začne ona, „da sem pred enim tedni oskrbnika poslala s pismom mojemu Ivanu na pošto. Saj veste, da mora gardni častnik spodobno po svojem stanu ohraniti se, no, in jaz mu dajem od svojih dohodkov, kar je v mojih močeh. V pismu je bilo 2000 rubljev. Zvečer pride oskrbnik domu bled, raztrgan in peš. Jaz sem zavpila: za božjo voljo, kaj je? — Ah, razbojniki so me napali, vse so mi vzeli, Dobrovski sam je bil pri njih, hotel me je ovésiti, na zadnje se me je usmilil in me izpustil. — Jaz sem skoraj omedlela; bog; kaj bo za mojega Ivana! — sem mislila. Vse ni nič pomagalo, pisala sem Ivanu, a družega denarja mu nisem mogla poslati. Eden teden preide, in še eden. Na enkrat se nekdo pripelje. Pra-

so se narodne čutili, sploh večji je bil okraj narodnjakov in zdaj so med nami kmeti, kateri so na četiri časnike naročeni." In zares, jaz sem se sam z nekaterimi stariimi možaki razgovarjal, kateri so pet ur daleč iz visokih hribov na tabor prišli in mi pravili, da že več let slovenske časnike čitajo, in ko sem malo neverjeten obraz naredil, mi je vsaki iz šepa ta ali oni časopis potegnil. Po vseh cestah, ktere na taborišče peljejo, so bili slavoloki z narodnimi napisi postavljeni. Govorišče je stalo jako umetno med štirimi širokimi lipami, in okolo se je ljudstvo zbiralo in živahno pogovarjalo. Slišali smo, kako so se stari možje ostro tožili, da se Slovincem na Koroškem krivica godi, da druga od Slovencev nič več ne poznajo, kakor še suhi denar. Žene niso prišle na taborišče nego skupile so se v množinah po bližnjih hribih, in njih bele peče so se v dolino belile, kakor snežena polja. Na taborišču pa je vladala vesela vznudenost, ktera je največjo stopnjo dosegla, ko so se gosti s celovskim vlakom pripeljali, in katerim so se tudi prebivalci iz Pliberške okolice pridružili. Impozantni prihod, kterege se je okolo dve tisuč ljudstva udeležilo, se počasno taborišču približava narodna glasba naprej. Ob štirih popoldne se začne tabor. Političen komisar je bil g. Eder iz Velikovca, slovenski Stajerc po rodi; zdaj nastopi g. Kravt na oder, med zbranimi postane globoka tihoča, g. Kravt odpre tabor s kratkimi besedami, in predloži za predsednika g. dr. Zarnika, in cela skupščina ga je z živahnimi „živio“ in „slava“ klici potrdila. Ko se je ploskanje uleglo, in so možnarji malo utihnili, razloži g. dr. Zarnik pomen tabora s jedernitami besedami, in podeli o prvi točki, o opeljanji slov. jezika v urade besedo g. Vek. Gregoriču iz Maribora. *) —

Tako se je sijajno zvršil prvi koroški tabor, velikkanska narodna slovesnost koroških Slovencev, kateri enake mi do zdaj v našem kraju nismo zapomnili. Že to, da se je toliko ljudstva zbralo, je že velik uspeh, ker to kaže, da Korošci za namere drugih Slovencev niso celo gluhi in zgubljeni, kakor nam je prusoljubna stranka, ktere glavno prizadevanje pri nas na to gre, čez Slovence močen nemški most do jadranskega morja sezidati, vse Slovence pa ko naj prej v nemškem morji potoniti, že od zdavnaj pridigovala, in v tem smislu tudi z vsemi sredstvi med slovenskim ljudstvom propagando delala. Govorniki so se precej osvedočili, da je potrebno, jasno in odkrito govoriti,

*) Naš poročevalec nam je tu bil naštel tudi zadržaje posameznih govorov. Ker je bilo enacega že mnogo brati v „Slov. Narodu“, preskočili smo jih in prestopili naravnost h koncu. Vredn.

kaj mi prav za prav tirjamo, in kam nameravamo, ali res mi hočemo ljudstvo v tisto globoko temo nazaj pahnuti, kde sužnost vlada, in videlo se je, da se je protivna stranka zelo, in z nekim vspehom prizadevala, nas med ljudstvom sumničiti. Ali govorniki so svojo nalogo izvrstno spolnili, in v prepričevalnih govorih ljudstvu razjasnili, da je izobraževanje ljudstva le v materinem, pri nas tedaj v slovenskem jeziku mogoče, ali da se vsakemu, kdor ima potrebo in voljo, tudi prilika dati mora, se drugih jezikov, n. p. nemškega naučiti; da je pravica takrat v varnosti, kedar sodnik ljudstvo, in naopak, ljudstvo sodnika razume, ako se tedaj v pisarnicah tudi v tem jeziku piše, kterege naše ljudstvo zastopi, tedaj v slovenskem, in da si Slovenci le takrat pomagati, in za se dobro skrbeti moremo, kedar smo združeni v eno Slovenijo, kde bomo si Slovenci v slovenskem zboru sami postavili, domačim razmeram primerne dajali. Veselilo nas je videti, kako je ljudstvo pazljivo na vsako besedo poslušalo, kako s pogostimi „živio“ govore podobrilo, in s kakim navdušenjem za od davnih vekov obstoječo edinost slovenskega naroda izgovorilo, in to doseči, je bila naša prva naloga. Ako smo po zemlji tudi Korošci, drugi Stajerci, Kranjci i. t. d., vendar smo po rodu in po jeziku vsi Slovenci, zemlja v kateri mi prebivamo, mora naše ime dobiti, in v nji moramo mi gospodariti; le takrat bomo Slovenci svobodo dosegli, od ktere je naša duševna in materijalna moč, naše dobrobitje odvisno. Ali boriti se moramo vsi za njo, ker narod, kateri ne trpi, kateri se ne bori za svojo svobodo, je nikoli ne doseže, kar pa si je sam kriv, ker nikdo ni dolžen, mu svobodo dati. —

Po dokončanem taboru se je mnogo brzojavov, kateri so iz Ljubljane, savinske doline, Maribora, Celovca prišli, prečitano, in ker je dež začel strašno vlivati, je ljudstvo na vse kraje pod streho razletelo, največ jih je v prostorno hišo g. Kravta šlo, kde ste dve glasbi narodne pesmi igrale, in se ljudstvo v najlepšem redu do ranega dneva prav dobro zabavljalo, in na čast Korošcem moramo izjaviti, da po taboru nikde nismo videli ne nasprotujočega človeka, ne slišali psovovanja in nemškutarenja, kakor še se pri takih prilikah večkrat najde, in sploh še so pazljivo poslušali, kako so gg. dr. Zarnik, Gregorič, Poznik, Majer, kateri je 18 ur daleč celo od laške meje prišel, in drugi o marsikateri reči govorili, — prvo loroviko pa si je zaslužil gospod dr. Zarnik, kateri je s svojim govorom ljudstvo tako navdušil, in se mu tako prikupil, da je najpopularnejša oseba postal. Tabora so se skoro sami Korošci udeležili, z drugih okrajev jih je jako malo prišlo,

in Korošcem bode ta tabor gotovo dolgo v spominu ostal. K koncu še hočemo željo izreči, da Korošci naj ne zamudijo, skoro še eden tabor napraviti in pri prihodnjih volitvah za deželni zbor bode jim gotovo drugi uspeh.

Kranjske gimnazije pa národna ravnopravnost, vladna pristranost pa nemškutarske namere.

La statistique est aussi la science raisonnée de faits.

(Dalje.)

Kaka veljavo imajo ti Nemci ljubljanske gimnazije? Da moramo privatiste popolnoma odšteti, da ti pri določevanju učnega jezika nimajo najmanjše veljave, sem že drugodi omenil; kajti njim kot neočitim — privatnim učencem nič ni mar, v katerem jeziku se v naši javni gimnaziji podučuje. Oni se tega poduka nikakor ne udeležujejo in se ga postavno tudi udeleževati ne smejo. Preskušnjo pa narejajo sami zase v tistem — v nemškem jeziku, ki jim vsaj gladko teče. Ko bi jim laška beseda glajša tekla, bi jih laški izpraševali, kar se je že tudi primerilo. Neki prijatelj mi je pred leti pripovedoval, da je ž njim Lah iz Milana celo preskušnjo zrelosti v laškem jeziku napravil. Ker nemški učitelji razen enega v veliko sramoto nemških „allseitiger gründlicher Kenntnisse“ niso italijanski znali, poslali so nalašč po profesorja publika Petra Petrucija, ki je bil že več dni popred k blejskemu jezeru odšel. Privatisti nimajo, da še enkrat stare besede ponovim, najmanjše veljave pri določevanju učnega jezika v očitnih šolah.

Ostali nemški dijaki so po večem sinovi nemškutarskih starišev, ki po naško vsaj tako gladko govoré kakor po nemačko. Te nenaravne spake navadno ne znajo niti nemški niti slovenski. Med mojimi součenci n. p. je bilo v prvem razredu 13 Nemcev. Med njimi sta bila dva kranjska plemniča z nemškim imenom in še drug rojen Nemec, sin nekega c. k. uradnika. Drugi so bili sami nemški privrženci, ki so od domače hiše le v prvih 4 razredih še nekoliko bolje nemški znali. Plemniča sta že prvo leto odpadla. V peti šoli so bili še 3 nemškutarski Nemci; v osmi šoli pa le dva, kajti eden izmed 3 petakov je nazadnje postal Slovenec. Po uradniški naključbi je šel v nemški Gradec; tam se mu debela nemškutarska mrena pretrga in sredi Nemcev sprevidi, da on ni Nemec, da za Nemca ne zna dosti nemški. Uradniška osoda ga zadnji 2 leti zopet pripelje v Ljubljano, kjer se je med nas Slovence uvrstil. Eden osmošolski Nemec je sedaj čvrst duhovnik, ki se svoji in materini bedakosti smeja, če ga poprašam, koliko nemške krvi se po njegovih žilah pretaka. Drugi je umrl blizo kot spokorjen nemškutarček. Iz ostalih tako zvanih Nemcev se samo dva še držita nemškega praporja — iz bojazljivosti.

Pomislite, čitatelji, da sem hodil v šolo v najhujših časih ponemčevalnega absolutizma. Eno leto pred menoj so v 2. razredu še imeli 8 Nemcev, samih bleidih nemškutarčkov; dva sta sina ljubljanskih trgovcev, sedaj očitna Slovence kot njuni stariši. Eden sin nekega dolenskega posestnika, ki se nikakor noče določno postaviti niti na narodno slovensko niti na tujo nemškutarsko stran. Od vseh pridejo trije v osmo šolo in na Dunaj, kjer so še pol leta nemškutarili, potem pa se spokorili za pregrehe zoper svojo lastno krv. Zelo enako je bilo z nemškimi učenci dve leti pred menoj. Razen enega nemškega Kočevarja (in Kočevarji niso vsi Nemci) in dveh od daljnih krajev prišlih uradniških sinov so imeli v peti šoli še 6 nezavedenih nemškutarčkov. Iz med teh sedaj še dva branita z vso močjo nemški prapor — iz golega kruhoborstva. Eeden izmed njih je na Ježici tudi tekla, da bi mu bil na petah lahko štel šmarne petice.

Enake razmere so vladale za menoj. Le s tem se ločijo poprejšnja leto od poslednjih, da je med nemškimi dijaki, ki so se leto za letom ponemčevali, primerno več sinov c. k. uradnikov, rojenih Nemcev. Prav naravno. Čem hujše je bilo ponemčevanje, tem bolj so porivali na Kranjsko nemške uradnike; nasproti

vijo, da nek general hoče z menoj govoriti. Pa vam pride mož k meni, kaci 35 let star, z lepo brado, reče, da je mojega ranjcega poznal. Govoriva o tem in onem in jaz mu povem svojo nesrečo z denarjem. Moj general nabere čelo. To je čudno pravi, jaz sem zmerom slišal praviti, da Dobrovski uboge ne napada, ampak samó znane bogatine, in da se mu umorstva ne morejo očitati. Ali ni v tej stvari kakšna prevara? — Pokličite mi oskrbnika! — Jaz pošljem po oskrbnika. Komaj ta zagleda mojega generala, obledi in se geniti ne more. Povedaj, ljubi prijatelj, kako te je Dobrovski oropal in po vrhu še ovésiti hotel. Oskrbnik se trese na vsem životu in pade pred generalom na kolena. — Jaz sem kriv, sem grešil, lagal. — No povedaj svoji gospé, kako je bilo. — Pri jelšah, milostljivi gospod, jeclja. — Kaj ti je rekel? — Vprašal me je, kdo sem, kam grem, in po kaj. — In potlej? — Potlej je hotel imeti pismo in jaz sem ga dal. — Kaj je storil? — Ah, milostljivi gospod, jaz sem grešil. Dal mi je pismo z denarjem nazaj in rekel: nesi ga na pošto. — Potem je general s svojim kočijažem mojega oskrbnika po sili seboj vzel in drugo jutro smo našli denar v njegovem predalu, njega so pa našli ovešenega v gozdu.

Vsi so to povest zvesto poslušali, posebno deklice. Mnogo njih je bilo zavzetih za Dobrovškega, ker videle so v njem junaka, posebno Marija, ktera je bila romanov polna.

„Saj tist ni bil Dobrovski, ki je pri tebi bil,“ pravi Trojekurov. „Jaz dobro vem, da je Dobrovski

samo 5 let starejši nego moja Mari, torej je zdaj 23 let star.

„Res je, eksclenca“ pravi okrajni glavar, „jaz imam popis njegove osebe pri sebi.

„Beri, da ga bomo poznali, kader ga srečamo in vjeli,“ pravi Trojekurov.

Glavar bere: Starost: 24 let, postava: srednja, obraz: gladek, brada: obrita, oči: rujave, nos: raván. Posebnih znamenj ni na njem.“

„Če je to vse — in to je vse — kar veste o njem, boste težko Dobrovškega zasledili,“ pravi Trojekurov.

Med tem so se kozarci okrog pridno polnili in veselje je bilo vedno večje.

„Kaj pa vaš medved dela?“ vpraša Pafnutič boječe, kajti prej enkrat ga je bil Trojekurov po svoje z njim seznanil.

„Ta se je poslovil“ — odgovori Ciril Trojekurov, „umrl je častne smrti od sovražnikove roke — tam-le sedi njegov zmagovalc (kazaje na Francoza), tudi tebe je maščeval.“

Z vidnim veseljem je potem gospodar gostom pravil drzen čin Francozov, kajti pobahal se je rad z vsem, kar je okolo njega bilo. Gostje so pozorno poslušali in s čudenjem ogledovali Deforges-a, kateri se ni zmenil, da je o njegovem junaštvu govorica, temuč razne opombe delal svojemu učencu o vedenji pri mizi.

Naposled so po triurnem obedu vstali in odhajali v sobo za goste, kjer je za nadaljevanje pripravljeno bilo: kave, vina, likerja, kart. (Dalje prih.)

pa so pošiljali v druge dežele rojene Krajnce, da jih Slovence ne imenujem, ker so tam s Kempenovo žandarmerijo navadno nemčevali. Pri kranjskih uradih je skoraj ni bilo spraznjene mastne službe, da bi jo ne bil Nemec dobil. Ta sistema skoro brezizjemno vlada še do današnjega dne, naj se človek ozre na sodnijske, davkarske ali upravne urade naše dežele. Zato se v letnih sporočilih učenci nahajajo z nemškimi imeni, rojeni v Salcburgu, na Gorenji Avstriji, na Dunaji, v Gradcu, iz Ljubnega na Štajerskem in popolno nemška imena na Hrvaškem rojenih otrok. Jasno zrcalo ponemčevalne vlade, ki je od leta 1861 kranjsko deželo rabila kot pribežališče iz Hrvaškega in Ogerskega zgumnih uradnikov!

To ti je tisti napačni kolobar, v katerem sovražna vlada nas in naše prepohlevne zahteve neprenehoma drvi. Nemcev je toliko in toliko v deželi in v Ljubljani; toliko je nemških dijakov — tedaj nemške šole! Vlada pošilja kranjske Slovence v tuje kraje ali jih pa v domačiji nastaviti noče, če ne nemškutarijo. Pri tej sistemi so vse Konradove okrožnice kot je ona 14. jan. 1870 le bob ob steno, razglašene, da bi razkačeno ljudstvo oslepilo in utišile.

Kaj si pri takem ravnanju moramo misliti o Konradu in zadnji zahvalnici, ki jo je Idričanom poslal? „Narodni prepir, pravi gospod deželni predsednik, se mi zdi najbolj vreden žalovanja, najbolj nerodoviten in nenaraven.“ Kdo dela prepir med narodi? Ali ne gospod namestnik sam s svojim nemškim krdelom, ker te peščice Nemcev in nemškutarjev nikoli „politično stranko“ zval ne bom. Naše zahteve gledé na narodne šole in pisarne se po načelih in celo po besedah popolnoma skladajo z oklicano ustavo in veljavnimi postavami. Zakaj šolske postave niste hoteli ministerstvu priporočiti, da na skrivnem ste celo zoper njo napeli vse svoje žile! Pri takem ravnanju bo g. namestnika še marsikterokrat polila rudečica kot ga je polila v zadnjem deželnem zboru, ko mu je slavni naš Toman to neznačajno navskrižnost naravnost očital. V resnici, žalostno in sramotno za gosp. c. k. predsednika deželne vlade pa

„facts are stubborn things“, pravi Anglež.

Pa bolje ne bo in to si naj zapametijo naši narodni prvaki, dokler bodo proti c. k. vladi postopali kot bi po jajcih hodili. Zopet bo prilika malo določnejše pokazati se. Pri idrijski volitvi so se nerednosti godile, ki jih moramo staviti med najhujše pregreške zoper ustavne volitvene določbe. C. k. uradniki in lačni kruhoborci so jih zakrivil. Jaz pričakujem, da volitev ovržete, če sramota prav zadene c. k. predsednika in njegove privržence. Ali g. namestnik v rokovnicah okolo nas hodi? Gotovo, kdor namuznenemu licu upa! Šolsko postavo je dobro očrnil in jo odstranil, odsvetoval je tudi naše izvoljence za deželno šolsko svetovalstvo, da le omenim par važnih šolskih določeb.

Ali hočem nemškutarske dijakke še bolj natanko opisovati. Tukaj zadosti pokazati na njihova imena, natančno iz programov prepisana: „Tscheleschnik, Luschin, Löschnigg, Kenschegg, Schneditz, Suppanz, Suppantšitsch, Kuhmer, Rack, Pettritsch, Praschniker i. t. n.; velika kopica najlepših nemških dijakov, ki od leta do leta znašajo najmanj dve tretjini vseh nemških gimnazijalcev! Rojeni so skorej vsi na Kranjskem ali v Ljubljani ali pa po onih mestih in trgih, kjer se tudi c. k. uradi nahajajo. Že pri krstih so se odlikovali od domače drhali, ki se poprek Jože in Janez, France in Jaka, Peter in Miha, Martin in Šimen kliče. Oni so sami Hugo, Gustav, Alfons, Robert, Gotthard, Albert, Rajmund, Alois, Heinrich, Kamillo i. t. d. do malopridnega Korlna.

(Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Kamnika 2. avgusta. [Izv. dop.] V zadnjih listih „Slov. Nar.“ se je bralo o pomanjkanju srednjih šol na Kranjskem, posebno narodnih. Ovi sporočevalec naznanja bralcem zatiranje narodnega duha pri nas; jaz hočem le nekoliko iz jedra ljubljanske gimnazije načrtati, povedati, kaj in kako delajo profesorji za za-

dušenje narodnega napredka naših dijakov. S tem želim, da našinci, koji imajo besedo o zboljšanju, preuredbi naših šol oziroma na narodnost, sprevidijo tla, na katerih se izreja mladina, noseča vso prihodnjo srečo in nesrečo naše domovine. — Naš vodja je eden najosornjših sovražnikov narodnih teženj. Ne vem, od kod ta nepotreben strah, se mar boji na vse strani prevlečenih zanj, po nemčurjih razpreženih; tega bi ne moral, saj ga vendar redi Kranjska! Znabiti, da on hoče zadušiti narodno sočutje pri mladini, koj pri klitji?! — Znano je, da se je med Slovenci pobiralo za spominek Janežičev in za njegovo zapuščeno družino. Ljubljanski višegimnazisti si volijo odbor, ga pošljejo k vodji, naj bi jim dovolil „besedo“ napraviti v ta namen; dijaki so sprevideli, da združeno podpiranje na taki način dovolj pripomore. Kaj reče g. vodja? „Er (Janežič) hat in Klagefurt gewirkt; so was könnten Sie höchstens dort veranstalten“!! Tu imate vzor narodnega podpiratelja v naših šolah! Morete li vi, katerih beseda kaj velja, to meni nič tebi nič slisati? Hočete blagostanje, napredek, pravi napredek narodne olike vzbuditi, začnite pri šolah! Narodnega petja naš g. vodja tudi ne trpi; prepovedal se je učiti tega sedmošolcem, ki so menili, se za cerkveno petje pripravljati. K temu izvoljenemu odboru reče: Es ist nicht muss! Še mnogo nasprek dela naš tržiški gospod, prihranimo jih, naj dozore, znabiti jih kedo drugi pokosi.

Kaj pa kaj hlapci hlapčevi? Kakor jim vodja gode, tako pa plešejo profesorji. Eni bolj razkačeni udrihajo po mladini, drugi pa, že oslabei, jih le hujskajo. Ker hočem že do vrha priklopelo o profesorjih omeniti, naj mi služi to k vzroku letošnje jako propadle mature na naši gimnaziji. — Celo leto se marsikteri profesor z mnogimi, med uk popolnoma ne služecimi besedami usti: nemška preizobraženost, slovenska surovost, psovanje, vse to je dostokrat na mizi. Znani svinski profesor prav svinsko ošteva dijakke. Pri izpraševanju mu le tisti ustreže, kdor mu z junaškimi deli nemških cesarjev kadi. — Gospod S. . . . se je enkrat tako povikšal, da je sedmošolce z roparji tituliral, (das sind Räuber) ko mu je nekdo nekaj papirja pokvaril. Njegovi profesorski nezmožnosti se mora človek res čuditi; on hoče, da bi se mu latinski klasiki v prestavi na pamet učili, drugače ni „fliessend.“ V fiziki in matematiki imamo junaka konfusij. Ta tvarina, ki zahteva mirnega, premišljenega predavanja, je temu gospodu pogovor s ženico, ktera česno prodaja. Ne izgovori kmaleo celega stavka, ni tehtnega dokaza, da bi ga ne zmedel. Tako predavanje je letošnjo maturo prav osrečilo!

Slovenski možaki! ako morete, bolje, ako hočete, pokukajte malo v smrdljivo poslopje vaših muznih sinov!

Iz Koroškega, 6. avgusta. [Izv. dop.] Velikovški Velikonemci so hoteli, kakor fama govori, 31. jul. konkurenco delati taborju ter so sklicali shod v pogovor, kako bi se dala nemška založnica osnovati. Po programu bi se imel voliti odbor deveterih udov. — Na vseh oglih so bili pribiti pozivi — in glej k shodu jih pride celih osem udov; vsled tega še voliti niso imeli nobenega. Lepa konkurenca taborskim Slovincem!

Da tabor ni brez vspeha, kaže to, da po slovenskih srenjah, kjer se je zdaj nemško uradovalo, priprave delajo za slovensko uradovanje, in tudi po cesarskih pisarnah se vstavlja nemškemu uradovanju. Naši nemčurji se močno grozé nad vspehom taborja. Nek nemškutarski notar v junski dolini povprašan, zakaj ni šel gledat števila taborcev, je jezno zarenčal „i kon niks bindiš.“ To si bomo za volitve zapomnili. V Dobrlevasi se je osnovalo demokratično društvo z namenom, delovanje „Trdnjave“ motiti in slovensko ljudstvo šuntati zoper prave voditelje. Lepe namere! prav vredne uskokov. Oskuren nemšk listič iz Celovca se nadeja, da bo to društvo kmalu namen doseglo. Vederemo; vendar bi tem gospodom morali svetovati, da se prej bindiš naučé.

Tudi na zgornjem Koroškem nameravajo Slovenci v kratkem sklicati tabor.

Iz Dunaja 6. junija. [Izv. dop.] Takoj pri začetku vojske so bili tukajšnji časopisi bolj brezozirno prusoljubi, nego so zdaj. Zdaj sicer vselej kažejo sim-

patije za „nemško“ vojsko, vendar pri breah, ktere Napoleon dobiva, zavoljo lepšega večidel tudi Bismark eno prejme. Vzrok, da tudi zdaj Prusi ne izhajajo pri nemških časopisih s polnim pardonom, je globok. Časnikarji, posebno nemški, kterim je več za „gešeft“ nego za prepričanje, morajo se ravnati po mnenji prebivalstva. Mestni filister je sicer lenih misli in si da marsikaj v glavo vbiti, ne da bi prej stvar ogledal, ali je kaj prida, vendar kar na enkrat pa zastaranega mnenja ne popusti. Tako tudi tukaj pravo meščanstvo noče tolikanj o prusovanji vedeti, kakor se je nam od kraja videlo. „Wehr Ztg.“, ktera Pruse strašno mlati, dobiva vedno več bralcev, če se tudi ne more reči, da taci prijateljev, kteri bi želeli ž njo, naj Avstrija sabljo potegne proti Prusom. Zedinjena Nemčija, to se marsikteremu Nemcu lepa reč vidi, ali pravi Dunajčan tudi vidi, da bode potlej Beč le prusko provincijalno mesto in njegov cvet za vselej proč. S tem javnim mnenjem morajo neradi računati tudi tisti časniki, o kterih se pravi, da so dobili v svojo administracijo pruske tolarje. — Posebnega veselja, skoro nobenega veselja nad zadnjo prusko zmago pri Weissenburgu nisem zapazil. To je znamenje, da avstrijsko domoljubje med Nemci vendar ni še popolnem propalo.

Kakšen vihar je razgrajal proti konkordatu! Vitezi kakor Hamer-Purgstall, so si za nálog svojega življenja postavili podreti ga. Zdaj je pal tiho, brez njih. Kje so, da ne plešejo v veselih skokih, in ne pojó hvalnih pesem onim, ki so ga tiho v grob deli?

Politični razgled.

Avstrijska vlada se je bila začela na vso moč oborožati. Zdi se nam, da so najnovejši dogodjaji na bojišči vse te priprave toliko prehiteli, da so zastarele in da nam jih ni treba omenjati. Pol uradna „Morg. Post“ že res tudi naznanja, da si je vlada premislila in da ne bode utrjevala niti anižke linije niti meje na Českem. Če bi se naši politikarji tudi radi vtikali v tuje zadeve, stvari se tako hitró vršé, da bodo dunajski diplomati morali molčati in mirovati, če nočejo govoriti in ropotati — post festum.

Z bojišča nam naznanja telegraf prevažne novice, ktere nas prav živahno opominjajo na vojsko leta 1866, samo da je zdaj tisti, ki je vedno tepen in se vedno nazaj umika — Francoz. V zadnjem listu naznanjena bitka pri Weissenburgu in na Gaisbergu je bil le začetek glavnega bojevanja, dasiravno je že ta bitka na obé strani tirjala neizmernih žrtev. Prusi so bili zmagali, a so tudi vedeli svojo zmago porabiti. Enkrat vrženega sovražnika niso več spustili izpod rok: Francozi so na desnem in na levem krilu tepeni, bojišče je iz Nemčije preneseno na Francosko in francoska armada je samo še v defenzivi, za kar pa ni posebno spretna. V Parizu vse vre, oklicano je posadno stanje in če pojde z Napoleonom tako hitro — nazaj, potem utegnejo biti dnevi njegove slave šteti. Posebnih natančnejih poročil seveda zdaj še ni, pustimo torej govoriti važnejše telegrame:

Iz Metza je 7. t. m. sam Napoleon telegrafiral v Pariz: „Mac-Mahon je zgubil bitko pri Wörthu in je šel nazaj do Saare. Moje zveze z Mac-Mahonom so pretrgane. Eden mojih generalov mi naznanja, da je Mac-Mahon zgubil bitko proti večemu nasprotniku in da je v redu šel nazaj! Od ravno tam se naznanja v Pariz od bitke pri Forbachu: „Bitka se je začela 6. t. m. ob 1. popoldne. S početka ni hotela dosti pomenjati. A ob 5. uri so vrgli Prusi velike sile v boj, tako, da se je moral general Frossard umakniti.“

Mnogo odločneje kaj pa da govoré nemški telegrami. Tako 7. t. m. brzojavlja iz Offenburga: „Južno-nemška armada je šla na treh krajih čez Reno. Iz Wörtha pruski prestolni princ neovirljivo napreduje na potu proti Nancy. Vsi kraji so polni francoskih ranjencev.

Iz Majnce 6. avgusta: Francoska armada se je na vsej liniji umaknila. Umikaje se v notranjo Francosko so Francozi zapustili Saarbrücken, ktero so požgali.

Iz Majnca 7. avgusta: Pruski general Goben naznanja o bitki pri Saarbrücku: Vjeli smo več sto vojakov Frossardovega kora. Kakor nam vjeti pripovedujejo, stale so nam 4 francoske divizije nasproti. Boj se je nehal pozno po noči. General Francois je mrtev. Zguba velika, zlasti kar se tiče častnikov. Nasprotnik ima mnogo mrtvih.

Iz Manjca naznanja pruski prestolni princ 6. t. m.: V zmagonosni bitki proti Mac-Mahonu, ktere sta podpirala tudi generala de Failly in Canrobert, smo vplenili 2 orla, 6 mitrajéz in okolo 30 topov. Do zdaj smo našli več kakor 4000 vjetih.

Iz Saarbrückena 6. avgusta: Pruska armada ima Saarbrücken zopet v rokah.

Iz Berolina 7. avgusta: Vsled kraljevega zakaza se je ravnokar začelo streljati zaradi zmage. 101krat se je vstrelilo v „lustgarten“. Neštevilna množina polni ulice; na vseh bišah vihraje zastave. Včeraj so bile v vseh glediščih navdušene demonstracije. Po ulicah se zažiga umeten ogenj. Denes „tedeum“ v vseh cerkvah. Sovražnik beži, trdnjave ob Saari so vse v naših rokah.

Iz Pariza: Razglasile so se krive vesti o zmagi. Pariz je ves raznemirjen; ljudje se tepó; mnogo so jih zaprli. Ministersko svetovalstvo je izdalo oklic na ljudstvo, in prosi miru v imenu očetnjave in „hrabre“ armade obetaje, da se bode z bojišča takoj vse obznanilo, ker se bode zvedelo, naj bode dobro ali slabo: „Nemiru v Parizu bi bili zmaga za Pruse.“ — Uradni list oglašja dva dekreta; prvi sklicuje kamore na 11. dan avgusta, drugi oklicuje posadno stanje za departement de la Seine. Ministri pravijo: „V očigled Leboeufovih resnih sporočil z bojišča so nam naše dolžnosti predpisane. Pozivljemo se na domoljubje in energijo vseh državljanov. Kamore so sklicane; Pariz smo nemudoma dali v posadno stanje in to zato, da si olajšamo vojaške priprave. Nobene slabosti, nobenega razpora! Naše moči so neizmerne; borujmo se trdno in domovina bo rešena.“ — (Pomenljivo za Pariz je to, da si francoska vlada ni popred upala oznaniti Mac-Mahonove in Frossardove hibe, predno ni oklicala posadnega stanja, ktero ne velja toliko zunajnemu sovražniku kakor domačemu ljudstvu.)

Razne stvari.

* (50 štirskih nemškutarjev) se je preteklo nedeljo zbralo v Mariboru, kjer so se posvetovali o sledečih točkah: „ali se hoté štirski nemškutarji pridružiti dunajskemu programu 22. maja 1870? ali so resnična očitjanja „narodno-klerikalne stranke“, da se je do zdaj dolénji Štirski pri porabljanju deželnega premoženja in oskrbovanji deželnih zavodov zanemarljalo na korist srednji in gorenji Štirski? ali odgovarjajo od narodnih in klerikalnih nasprotnikov nameravani protesti proti pošiljanju v državni zbor svobodnostnim in narodnogospodarskim koristim države? ali so sedanje šolske postave spodrinile versko podučevanje iz šol, ali je sploh duhovnikom vzeta prilika kakor poprej gojiti versko podučevanje šolske mladine? kako naj se Avstrija vede v očigled nemško-francoski vojski? kako naj se izrazujejo težnje ustavovercev na dolénjem Štirskem in kako se dá zagotoviti enotno postopanje te stranke v prihodnje pri volitvah, kakor sploh pri vseh političnih dejanjih? kako bi se dalo živo ohraniti neprestano spodbujanje vseh enakomislečih v kadem dnevniku in kako bi se dale vspešno pobijati težnje „narodno-klerikalcev“? samostojni nasveti deležnikov.“ — Kaj se je sklenilo, tega še ne vemo, ker so gg. ustavoverneži taborovali pri zaprtih durih in niso nikogar pustili blizo, kdor ni ž njimi — enih misli? — ne, enake brezmiselnosti in pokorščine. Če Slovenci niso k svojim shodom puščali nemškutarjev, so vedno na nas kričali: die im Dunklen schleichende Partei? Kaj pa zdaj? — Rešili so Avstrijo — vsaj mislili so, da so jo rešili. Kako? to bomo že zvedeli po nemških časniki, kajti ti ljudje znajo svojo slavo po svetu razkričavati.

* (Za slovanski oddelek) juridične fakultete v Gradcu je Njegovo Veličastvo za prihodnje leto

dovolilo 3600 f. — prepuščaje seveda potrjenje teh stroškov državnemu zboru. Ta denar se bode menda porabil za troje profesorjev, katerih bode treba za odložena predavanja.

* (Zakrament sv. birmе) se bode v lavantinski škofiji v tekočem letu v sledečih županiyah delil: 14. avgusta v Mariboru v slovenski fari. 15. avgusta v stolni cerkvi. 21. avg. pri sv. Petru poleg Maribora. 22. pri sv. Martinu pri Vurmbergi. 24. avgusta v Selnici pri Mariboru. 4. septembra v Celju v nemški cerkvi. 5. sept. v Celju v farni cerkvi. 6. sept. v Žavcu. 7. sept. pri sv. Marjeti na Polzah. 8. sept. v Braslovčah. 9. sept. na Vranskem. 10. sept. v Št. Pavli pri Preboldu. 20. sept. na Ponikvi. 21. sept. na Sladki gori. 22. sept. v Šmarji. 23. sept. v Št. Jurji pod Rifnikom.

* (Vzgleđna glavna šola) in učiteljska pripravnica (Musterhaupt- und Lehrerbildungsschule) v Ljubljani je izdala svoj nemški „Jahresbericht“, v katerem dalje popisuje svojo povestnico do l. 1852 dosedanj g. ravnatelj. Učencev je štela 732 v 8 razredih, nedeljskih pa 189; učiteljskih pripravnikov je bilo v l. letu 6, v 2. pa 12. Povedano je, da so imeli razun po zimi navadno šolsko mašo in so hodili po navadi tudi s procesijami.

* (Viša realka ljubljanska) ima v „Jahresberichtu“ nemški spis: „Zur Werthigkeit des Fluors“ von Prof. H. Ritter v. Perger, brez slovenskega! Prva šola je bila v 2 razredih, in v vseh šesterih je bilo na koncu učencev 251, v začetku pa 290, toraj 35 več od lani, in ta reč se na treh krajih radostno naznanja! Učnina je doslej na nižji realki bila po 10 gl., na viši po 16 gl., vprihodnje ima biti na nižji po 20 gl., na viši po 24 gl.

* (Gimnazijski) „Jahresbericht“ ljubljanski ima dva preučena spisa: „Note über die mehrfachen und willkürlichen Werthe einiger bestimmten Integrale“ von Prof. Nejedli, in: „Emendationsversuch zu Tacitus Annalen XVI. 26. von Prof. Knapp“, tudi brez spisa slovenskega! Namesto tega morebiti ima slovenske pa nemške naloge iz više gimnazije. Pri VI b in VII jih je pod eno številko nemških po 3, 4, celo 9! Ubogi dijaki! Ali so jih volili si svobodno, ali so jih obdeležovali vseh 9? — Učencev je bilo očitnih na koncu 517 in 9 vnanih, toraj 31 manj od lani. Med letom jih je izostalo 78. Po nekterih razredih jih je bilo pač malo, po 29, 27, tndi le 24.

* (Pred ljubljansko kazensko sodnijo) je bil 3. t. m. gosp. Ant. Golobič, kaplan v Cirkljah, tožen, da je lansko leto o binkošti na prižnici zabavljal čez gosposko, jo dolžil krivice itd. Prisegli so tri priče zoper njega, pet pa za njega, da ni res, kar ga dolže. Zagovarjal ga je dr. Kosta. Zatoženec je bil spoznan za nekrivega.

* (Duhovske spremembe ljubljanske škofije.) Postavljeni in prestavljeni so naslednji čč. gospodje: Fr. Andrejak, novoposvečenec, kot duh. pomočnik na Berdo, za voljo bolezni g. Petra Perjatla; — Ant. Brodnik iz Kamnika v Komendo; — Fr. Vrančič, s Polhovega gradca v Kamnik; Jan. Porenta, novoposv., v Polhovo gradec; — Sim. Robič iz Šentjurja za beneficijata v Olševek; — Val. Skul iz Dola v Šentjur; — Fr. Jarec, novoposveč., v Dol; — Jan. Čadež iz Senožeč na kaplanijo v Matenjo vas; — Jan. Zagorjan z Rovt v Senožeče; — Fr. Rus, novoposv., v Rovte, — Fara Preska je razpisana 25. julija. — Umerla sta: č. g. Val. Bergant, fajm. v Vodica, 28. julija, in fara vodiška je razpisana 30. jul., in č. g. Kajetan Hueber, čemšeniški fajm. v pokoji, 1. avg.; tudi čemšeniška fara je 3. avg. razpisana.

Poslano.

V Kamnjeh na Goriškem 5. avgusta.

Ker gospoda Brezovščka že čez 20 let za gorečega učenika in vrlega rodoljuba poznam, sem se bil zelo zavzel čitavši dopis iz Škratljeve v 80. listu „Slov. Nar. t. l. s podpisom „Nek kmetiški sin“.

Še več sem se čudil dopisu iz Pekla pod Škratljevo v 86. listu „Slov. Nar.“ t. l., v kojem trdovratno trdi prejšn o besedo, pa ne kot kmetiški sin nego ko

neki skriti škrtelj. Ali je vredno tistiga skritega škrtelja iskat — ali ne, ne vem, to pa vem da napadeni Brezovšček nikakor ni vreden v vrsto naših sovražnikov prištevati biti.

Kamnjeci smo imeli srečo tistiga Brezovščka nad 6 let ko kaplana in župnikovega namestnika imeti; a slobodno rečem, da več je za pravo omiko faranov in za lepoto farne cerkve storil ko marsikteri župnik v 20letnih. Silnoradi bi ga bili še v naši sredi imeli, pa ker je bil za župnikov stol premlad a za kaplanov stol prestar se je preč. nadškofiji prav zdelo ga za pastirja Štanjelcem poslati, kjer — kakor iz verjetnih ust zvedujem — tako marljivo gospodov vinograd obdeluje kakor prej pri nas.

Da bi tisti Brezovšček, ki je bil še pri nas prošnjo (molitev) za spreobrnjenje prekljinevalcev vpeljal, in jo v Štanjeli nadaljuje čitalničarje preklinjal, naj verjame škrtelj a ne pameten človek. Ako ga (Brezovščka) pa žali, da se mnoge čitavnice prerade spreminjajo v plesalnice — in če je rekel da bolj prav bi bilo tabo-riti o delavnikih kot o nedeljih, to še ni nasprotovanje Sloveni i.

A. Brezovšček je mož, ki že čez 20. let iz svojega žepa slov. knjige kupuje, da jih ljudstvu posojuje, daruje, mož ki nad 20. let več slovenskih časnikov prejema, da jih čita in drugim ponuja, mož ki v cerkvi, v šoli in zvunej, kjer je kolikaj upa, da bi beseda kaj hasnila, čitanje gorko priporočuje, mož ki tudi ko se mu nemščine znajoča družba pripeti najrajši slovenski govori. Mož ki ves za pravo oliko naroda živi in za blagor ljudstva vse svoje dušne in telesne moči žrtvuje, tak mož — pravim — nikakor ni vreden, da bi se ga k slov. naroda sovražnikom prištevvalo, ali da bi se njega — zato da tankovestno svojo dolžnost spolnuje — tako nesramno obrekovalo. J. Vodopivec.

(7)

C. k. priv.

V 5 minutah bele zobe.

Od dunajskega zdravniškega svetovalstva preskušena „vilna zobna pasta“ („elfen-zahn-pasta“) vsled svojih protignjilobnih in protikurdejskih (antiskorbutnih) lastnosti neskončno dobrodejno in zdravilno vpliva tudi na zobno meso in na vse tvorine ust, tako da so vsacemu, kdor jo rabi, seveda nepotrebne vse zdravniške ustne vode, paste in štupe.

Rumeni in črni zobje postanejo pri prvi porabi te paste v petih minutah pod polnim poroštvo bel ko sneg, ker se ž njo odpravi tudi najdebelejša veštanjska skorja.

En karton s podukom velja 1 gl. 80 kr. a. v. ali 1 tolar v srebru.

Da se izogne ponarejevanju, stoji na vsakem kartonu moj podpis.

Kupčijska zaloga

Traugott Feitel-na

Kärntner-Ring Nr. 2 na Dunaji.

Zahvala in priporočilo.

Slavnemu občinstvu izreka m očitno hvalo za zaupanje, ktero sem užival od leta 1866, in priporočam ob enem veliko lepo in vedno frišno zalogo oblačilnega blaga po čudovito nizki ceni.

Janez Vičič,

trgovec na velikem trgu nasproti štirne v Ljubljani. (5)

Dr. Franz Grögl

je odprl svojo odvetniško pisarnico v hiši g. Janschitz a, pošne ulice, št. 22, I. nadstropje v Mariboru. (3)